

Trauma barn och ungdomar

Folktandvården Dalarna

RamBarn

Innehåll

Allmänt.....	1
Första kontakt.....	1
Omhändertagande av akut traumapatient på kliniken	2
Då diagnos är ställd.....	3
För privata vårdgivare:.....	3

Allmänt

Samtliga traumabedömningar, traumabehandlingar och traumakontroller skall utföras av tandläkare. Dock kan vissa moment efter att tandläkarbedömning gjorts utföras av andra yrkesgrupper.

På varje klinik ansvarar verksamhetschefen för att handlingsplan finnas för hur omhändertagandet av akuta traumapatienter säkerställs då kliniken ej är bemannad med tandläkare.

Exartikulerade (utslagna) tänder behöver behandling inom 60 minuter efter att skadan inträffat. Överväg samordning mellan närliggande folktandvårdskliniker och privata kliniker för att optimera tandläkartillgängligheten för traumapatienter.

Första kontakt

Den första kontakten sker oftast per telefon då ett trauma skett. Föräldrar eller annan vuxen i barnets omgivning ringer för att få råd i hur de bäst ska kunna hjälpa barnet

efter en olycka. Det är viktigt att lugna patient och föräldrar samtidigt som vi ställer rätt frågor för att bedöma vilken vård patienten kräver.

Viktigt att vid utslagna permanenta tänder ge riktiga råd om hur tanden skall hanteras, se nedan.

Vid första kontakt per telefon

- Vem ringer?
- Vad har hänt?
- När har det hänt?
- Var har det hänt?
- Har barnet varit avsvimmat eller på annat sätt verkat allmänpåverkad?
  - om barnet har neurologiska symptom bör patienten omedelbart akut undersökas av läkare och tandvård får vänta!

Vilka skador kan ses i munnen? Blod kan torkas bort med papper och mun kan sköljas med vatten.

Tandskador som kräver omedelbar behandling:

- Exartikulerade permanenta tänder - informera om vikten av att försöka reponera tanden eller att transportera den i mun alternativt i mjölk och att ta sig till tandkliniken omedelbart. Bättre att lägga tanden i plastfolie än i vatten eller torr i byxfickan. Akta roten.
Den extraorala tiden påverkar prognosen.

Tandskador som kräver behandling samma dag:

- Luxerade tänder
- Tänder med traumatisk påbitning
- Tänder som drabbats av skada som ger kraftig spontanvärk trots smärtlindring
- Tänder som bedöms utgöra inhalationsrisk

Har patienten sårskador som behöver åtgärdas?

Omhändertagande av akut traumapatient på kliniken

1. Försäkra dig om att patienten inte har neurologisk skada som bör prioriteras!
2. Exartikulerad tand – ligger tanden i lämpligt medium?

Anamnesupptag

- Sjukdomar, allergier, aktuell medicinering, sjukvårdskontakter?
- Hur har olyckan skett? Stämmer patientens skada med angiven anamnes?
- Aktuella symptom?
- Smärtlindring!
- Behov av sedering?

Klinisk undersökning

- Tandskador
- Skador käkben
- Mjukvävnadsskador

Dokumentation

- Foto
- Röntgen

Dokumentation viktig för att kunna följa upp skadan riktigt.

Då diagnos är ställd

Behandla patienten enligt rekommendationer i Dental trauma guide

www.dentaltraumaguide.org

Denna traumaguide uppdateras kontinuerligt och anses internationellt vara "State of The Art". På sidan finns också interaktiv funktion där patienten kan få information om hur skadan skett och hur den följs upp. Pedagogiska och "oblodiga" bilder och animationer. Sidan är numer en betalsite vilket innebär följande:

För medarbetare inom Folktandvården Dalarna:

Alla medarbetare inom Folktandvården Dalarna har fri tillgång till hela sidan utan att betala licens via en länk i portalen, information finns i ledningsmejllet från 9 mars 2017 (se "Nyhetsbrev från IT-funktionen"). Registrera dig med mailadress och skapa eget lösenord.

För privata vårdgivare:

Vi rekommenderar att ni betalar licens för sidan så att ni har fullständig åtkomst till de kontinuerligt uppdaterade traumariktlinjerna.

Se även RamBarn-dokumentet "Barn som far illa"
